Nederland zwemt

Borstkrabbel leren is leuk!

Tien punten
Verbetering Zwemvaardigheid
2006 - 2009

‘Borstkrabbel leren is leuk!’

Een onderzoek naar de beleving van de zwemlessen onder ouders en kinderen, uitkomsten werkgroep B meten en registeren.

in opdracht van Vereniging Sport en Gemeenten

Ester Wisse
Hans van den Berk

Met medewerking van Koen Breedveld, Remko van den Dool, Lizette de Corte, Jos van Gennip, Rob Verstappen, Karen Smits en Gert Wijnholts.

© W.J.H. Mulier Instituut
’s-Hertogenbosch, februari 2009

W.J.H. Mulier Instituut
Centrum voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

Postbus 188
5201 AD 's-Hertogenbosch

t 073-6126401
f 073-6126413
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**

2. Onderzoeksmethoden **6**

3. Resultaten **8**
3.1 Schoolzwemmen/particulier 8
3.2 Belang van zwemvaardigheid 11
3.3 Verantwoordelijkheid voor zwemvaardigheid 15
3.4 Ervaringen zwemlessen 17
3.5 Tevredenheid over de zwemlesaanbieders 17
3.6 Mening over de zwemlessen in de BSO/NSO 22

4. Conclusies en aanbevelingen **24**

Referenties **26**

Bijlage 1: 10-puntenplan Verbetering Zwemvaardigheid **27**

Bijlage 2: Werkgroepleden Plan 6 ..... **28**

Bijlage 3: Vragenlijsten Tilburg en Eindhoven **29**

Bijlage 4: Respons overzicht oudervragenlijsten **37**

Bijlage 5: Smileykaart **38**

Bijlage 6: Geïnterviewde zwemlesaanbieders **39**

1. Inleiding

In het waterrijke Nederland wordt zwemles door de meeste inwoners gezien als een onmisbaar en nuttig onderdeel van de opvoeding: het vermindert het risico op verdrinking én zwemmen is een plezierige sportieve activiteit. Helaas is het kunnen zwemmen niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid, vandaar dat Vereniging Sport en Gemeenten in 2007 het 10-puntenplan Verbetering Zwemvaardigheid heeft geïntroduceerd (zie bijlage 1). Het doel van het 10-puntenplan is de zwemvaardigheid in Nederland op positieve en effectieve wijze onder de aandacht te brengen, waardoor de zwemvaardigheid van kinderen in Nederland verbeterd kan worden. Dit wordt gedaan door de aanwezige kennis en ervaring te verzamelen, beoordelen en vervolgens voor iedereen beschikbaar te stellen[1]. Verder staat de vraag centraal in hoeverre de verankering van het thema zwemvaardigheid in bestaand lokaal beleid kan worden gerealiseerd.

Dit onderzoek maakt deel uit van punt zes, landelijk meetmoment en registratie. Vereniging Sport en Gemeenten wil in haar streven naar een zo breed mogelijke zwemvaardigheid en bewustwording van potentieel gevaar zich onder andere inzetten voor het opstarten van de ontwikkeling van nieuwe meetinstrumenten en meetmomenten, om de daadwerkelijke zwemvaardigheid van alle kinderen in Nederland te beoordelen. Tevens kunnen zo de knelpunten en 'probleemgebieden' uitgelicht worden waar de grootste impuls voor zwemvaardigheid nodig is. Binnen dit punt zes wordt onder andere onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de zwemvaardigheid van kinderen centraal te registreren. Het uiteindelijke doel is om een 'landelijk meetmoment zwemvaardigheid' in het primair onderwijs op te stellen.

Begin 2008 is door de werkgroepleden van punt zes (zie bijlage 2) besloten eerst een inventarisatie te maken van wat er op dit moment bekend is over de zwemvaardigheid van kinderen bij verschillende partijen. Er is onder andere gekeken naar de volgende vragen:

1. Wie heeft A, B en/of C (op welke leeftijd en via welke kanalen)?
2. Wat is hierin de rol van de zwemlesvragers (ouders, kinderen; hoe kijken zij aan tegen de noodzaak en wenselijkheid om A, B en/of C te halen; hoe ervaren zij de zwemlessen en tegen welke zaken lopen zij aan)?
3. Hoe wordt er door het veld aangekeken tegen het belang van zwemvaardigheid?
4. Welke rollen spelen aanbodsfactoren als met name schoolzwemmen/vangnetregelingen?
5. Hoe frequent wordt er gezwommen na het behalen van de diploma's?

Geconstateerd werd dat op lang niet alle van de bovenstaande vragen een helder antwoord te formuleren is, vandaar dat de meeste vragen nader onderzoek verdienen. Besloten is om een aantal acties te ondernemen om deze antwoorden op vragen meer helder te krijgen. De betrokkenen bij punt zes hebben zich hiervoor opgesplitst in vijf verschillende werkgroepen (A, B, C, D en E).

[1] www.zwemvaardigheid.nl

Deze rapportage bevat het onderzoeksverslag van werkgroep B. Werkgroep B heeft zich bezig gehouden met het antwoord op vraag twee. Er is namelijk nog niet of nauwelijks onderzoek gedaan naar hoe ouders en kinderen aankijken tegen de noodzaak en wenselijkheid om A, B en/of C te halen; hoe zij de zwemlessen ervaren en tegen welke zaken zij aanlopen. Daarom is besloten om hier door middel van een pilot in één of twee gemeenten inzicht in te verkrijgen. Bij gebleken succes, kan de pilot in meerder gemeenten uitgezet worden.

De centrale vraagstelling van het onderzoek van werkgroep B luidt:

Hoe worden zwemvaardigheid en de zwemlessen door ouders en kinderen ervaren?

Deze vraag wordt uiteen gezet in een aantal deelvragen:

- hoe kijken ouders en kinderen aan tegen de noodzaak en wenselijkheid om A, B en/of C te halen;
- hoe ervaren ouders en kinderen de zwemlessen;
- hoe tevreden zijn ouders en kinderen over de zwemlesaanbieder;
- hoe verhouden bovenstaande zaken zich tot de visie van de zwemlesaanbieders?

In aanvulling op de activiteiten van werkgroep C[2] is nog een deelvraag toegevoegd:

- hoe kijken ouders aan tegen het volgen van zwemlessen via de buitenschoolse en naschoolse opvang?

Besloten is om de pilot uit te voeren in de gemeenten Tilburg en Eindhoven, onder andere omdat zij een gevarieerd aanbod op het gebied van zwemvaardigheidslessen kennen (zowel via school als particulier) en omdat de praktische uitvoering van het onderzoek hier goed gefaciliteerd kon worden door verschillende betrokkenen uit de werkgroep.

[2] Doelstelling van werkgroep C: het ontwikkelen van een instrument om het draagvlak bij scholen, gemeenten en BSO's voor zwemvaardigheid te meten, zowel lokaal als nationaal. Het lokale onderzoek dient om lokale partijen te enthousiasmeren; het landelijke onderzoek om het draagvlak te verbreden.

2. Onderzoeksmethoden

Om de centrale vraagstelling van dit onderzoek te kunnen beantwoorden, is gekozen voor de toepassing van verschillende onderzoeksmethoden. Er is een vragenlijst afgenomen bij ouders waarvan de kinderen hebben afgezwommen voor het A, B of C zwemdiploma in de maanden november en december 2008 in de gemeenten Tilburg en Eindhoven. Aanvullend op deze vragenlijsten zijn een aantal verdiepende interviews met ouders gehouden. Daarnaast is door middel van een zogenaamde smileykaart aan de afzwemmende kinderen gevraagd wat ze leuk en minder leuk vinden aan de zwemles. Nadat de eerste analyses van de oudervragenlijsten gedaan zijn, zijn verdiepende gesprekken gehouden met verschillende zwemlesaanbieders, onder andere om de bevindingen vanuit de oudervragenlijsten met hen te bespreken en hun visie af te zetten tegen die van de ouders.

Oudervragenlijsten

Na verschillende brainstormsessies in de werkgroep en overleg met interne experts op het gebied van het samenstellen van vragenlijsten, is een korte vragenlijst voor ouders tot stand gekomen. Hierin zijn onder andere vragen gesteld over beweegredenen van ouders en kinderen om wel of niet verder te gaan voor het volgende diploma, meningen over het belang van de diploma's A, B en C, meningen over en ervaringen met de zwemles en tevredenheid over de zwemlesaanbieder. Tot slot zijn, in aansluiting op de activiteiten van werkgroep C, een aantal vragen gesteld over zwemmen in de buiten- of naschoolse opvang. Om het bovenstaande goed in perspectief te kunnen plaatsen, zijn uiteraard ook enkele achtergrondkenmerken van de ouders en de kinderen (zoals leeftijd, geslacht, diplomabezit) gevraagd. In bijlage 3 zijn de vragenlijsten te vinden zoals deze zijn afgenomen in de beide gemeenten.

In de maanden november en december zijn de vragenlijsten afgenomen onder ouders van kinderen die afzwommen voor een zwemdiploma. In de gemeente Tilburg zijn ouders bevraagd tijdens afzwemmomenten van de particuliere zwemschool Aquamarijn, de zwemverenging TRB-RES en bij afzwemmomenten van het gemeentelijk zwemmen (zowel schoolzwemmen als particulier) in de zwembaden Stappegoor, de Drieburcht en de Reeshof.

Bij de afzwemmomenten van zwemvereniging TRB-RES en zwemschool Aquamarijn zijn de vragenlijsten door de onderzoekers ter plekke uitgedeeld aan ouders, om daarna ook weer ingevuld ingenomen te kunnen worden. Bij de afzwemmomenten van de gemeentelijke zwemlessen is anders te werk gegaan; hier hebben ouders de vragenlijst meegekregen bij het aanmelden voor het diplomazwemmen (over het algemeen één week voor het afzwemmoment) en werd hen gevraagd de ingevulde vragenlijst bij het afzwemmen weer in te leveren.

In de gemeente Eindhoven betrof het de afzwemmomenten van de particuliere zwemschool Essink, zwemvereniging PSV (alleen C-diploma) en het gemeentelijk particulier- en schoolzwemmen in zwembad de Tongelreep. Tijdens de afzwemmomenten van deze drie aanbieders, hebben stagiaires van de Tongelreep de vragenlijsten aan ouders uitgedeeld en weer ingenomen zodat de ouders de vragenlijst op de tribune konden invullen.

In totaal zijn in de beide gemeenten 535 vragenlijsten afgenomen, waarvan 201 in Eindhoven en 334 in Tilburg. De totale respons in de beide gemeenten bedroeg 50 procent. Voor een totaal overzicht van de respons, zie bijlage 4. Aangezien niet alle zwemlesaanbieders in beide gemeenten bij het onderzoek betrokken zijn en er ook slechts bij een aantal afzwemmomenten vragenlijsten zijn afgenomen, is de groep ouders die bevraagd is, niet volledig representatief voor alle ouders van kinderen die in beide gemeenten op zwemles zitten.

Het aantal respondenten en de diversiteit binnen de groep, is echter ruim voldoende om interessante uitkomsten te kunnen presenteren.

Interviews met ouders
Met drie ouders uit Tilburg en twee uit Eindhoven zijn verdiepende interviews gehouden aan de hand van de ingevulde vragenlijst. In deze gesprekken is nader ingegaan op de onderwerpen in de vragenlijst en is daarnaast gesproken over de achterliggende redenen waarom ouders voor een bepaalde zwemlesaanbieder hebben gekozen.

Smileykaarten
Naast de vragenlijsten voor ouders, zijn ook smileykaarten (zie bijlage 5) uitgedeeld aan de kinderen die gingen diplomazwemmen. Op deze kaart konden ze op de voorkant (bij het lachende gezicht) schrijven wat ze het aller leukst vonden aan de zwemles, op de achterkant (bij het droevige gezicht) wat ze als minder leuk ervoeren. Tevens werd middels deze kaart gevraagd naar voor welk diploma het kind afzwemt en naar leeftijd en geslacht van het kind.

Interviews met zwemlesaanbieders
Om de visie van ouders af te kunnen zetten tegen die van de zwemlesaanbieders, zijn in beide gemeenten gesprekken gehouden met verantwoordelijken bij de zwemlesaanbieders. In bijlage 4 is een overzicht te vinden van de zwemlesaanbieders die hebben meegewerkt aan het onderzoek. Meestal is het 'hoofd zwemzaken' of de 'hoofdverantwoordelijke elementair zwemmen' geïnterviewd. In deze gesprekken met de zwemlesaanbieders zijn de eerste resultaten van de oudervragenlijsten besproken. Verder is ingegaan op de methode van lesgeven, de communicatie naar ouders en zwemmen in de BSO/NSO.

Sportersmonitor
Om enkele lokale gegevens te kunnen staven aan landelijke gegevens is in dit rapport ook gebruikgemaakt van de Sportersmonitor 2008. Dit onderzoek, onder een landelijk representatieve groep Nederlanders, is tot stand gekomen door een samenwerking van het Mulier Instituut en NOC*NSF. Ruim 3.600 internetgebruikers van 15 tot 80 jaar zijn voor de analyse geselecteerd, hiervan hebben ongeveer 2.000 respondenten vragen beantwoord over het belang en de verantwoordelijkheid van zwemvaardigheid. In de vragenlijst voor ouders in Tilburg en Eindhoven zijn een aantal gelijke vragen gesteld, waardoor de landelijke visie afgezet kan worden tegen die van ouders in de beide gemeenten.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de meest interessante resultaten vanuit de oudervragenlijsten gepresenteerd. Daar waar mogelijk zijn de uitkomsten direct gekoppeld aan de gesprekken met ouders en zwemlesaanbieders en de landelijke gegevens uit de Sportersmonitor.

3.1 Schoolzwemmen/particulier

In Nederland kunnen kinderen via verschillende leerwegen zwemvaardig worden. In de meeste grote steden worden nog zwemlessen aangeboden via school, dit noemen we in dit onderzoek schoolzwemmen. Aangezien lang niet alle gemeenten nog schoolzwemmen aanbieden, en bovendien het schoolzwemmen vaak niet volstaat om het volledig ABC-diploma te behalen, kiezen veel ouders ervoor om hun kinderen (ook) zelf op zwemles te doen. Al deze vormen van zwemles buiten school om, vatten we samen onder de noemer particuliere zwemlessen. Hieronder vallen de lessen die aangeboden worden door gemeentelijke zwembaden, commerciële zwemlesaanbieders, zwemscholen en zwemverenigingen (waaronder ook reddingsbrigades).

In de beide gemeenten waar dit onderzoek heeft plaatsgevonden, kent men schoolzwemmen. In de gemeente Tilburg kunnen alle kinderen uit groep 6 van de basisschool deelnemen aan het schoolzwemmen. Het aantal perioden dat de school schoolzwemles mag volgen, is afhankelijk van het aantal niet-zwemvaardigen. In het bad van de Drieburcht zwemmen via de scholen veel allochtone kinderen. Bij aanvang van het schoolzwemmen zijn veel van deze kinderen nog niet zwemvaardig, waardoor de meeste scholen die in de Drieburcht zwemmen recht hebben op meerdere perioden schoolzwemmen. In de twee andere baden hebben de meeste scholen slechts één periode schoolzwemmen. Wanneer kinderen na de periode van het schoolzwemmen nog geen A-diploma hebben, mogen zij op de woensdagmiddag en zaterdagochtend gratis door gaan met zwemmen, totdat zij het A-diploma hebben behaald. Volgens de gemeente wordt hiervan goed gebruikgemaakt. In het schooljaar 2006/2007 bijvoorbeeld, verliet 97 procent van alle kinderen die deelnamen aan het schoolzwemmen en de vangnetzwemlessen, de zwemles met minimaal een A-diploma. Slechts drie procent van de kinderen die mee mochten doen aan de gratis zwemlessen op woensdagmiddag en zaterdagochtend, maakten hiervan geen gebruik.

In Eindhoven is er ook één jaar schoolzwemmen voor kinderen uit groep 4 of 5 van de reguliere basisscholen. Kinderen die binnen dat jaar nog geen A-diploma hebben behaald, mogen blijven zwemmen totdat zij het A-diploma hebben behaald. Het zogenaamde vangnet vindt in Eindhoven dus onder schooltijd plaats.

Tabel 3.1 Type zwemles (kinderen in Tilburg en Eindhoven, in procenten)

	Totaal	Tilburg	Eindhoven
	n=535	*n=334*	*n=201*
Alleen schoolzwemmen	31	23	43
Alleen particuliere zwemles	55	67	36
Combinatie	14	10	21
Totaal	100	100	100

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Van de kinderen waarvan de ouders bevraagd zijn in dit onderzoek, volgt 31 procent alleen zwemles via school, zij zitten of zaten daarnaast dus niet op particuliere zwemles. Uit het Aanvullend Voorzieningengebruik Onderzoek (AVO) van het SCP (2007), een landelijk representatief onderzoek waarin onder andere is gevraagd naar zwemvaardigheid, blijkt dat het percentage kinderen dat het A-diploma alleen via het schoolzwemmen heeft behaald rond de tien procent ligt. Deze gegevens kunnen echter niet goed met elkaar vergeleken worden, omdat in beide gemeenten schoolzwemmen wordt aangeboden, terwijl dit voor lang niet alle gemeenten in Nederland nog het geval is.

Ouders die er voor kiezen om met hun kind (ook) naar particuliere zwemles te gaan, kunnen daarvoor terecht bij verschillende aanbieders. Zowel in de gemeente Tilburg alsook in de gemeente Eindhoven kan particuliere zwemles gevolgd worden bij de gemeentelijke zwembaden, zwemscholen en zwemverenigingen. Uit de interviews met ouders blijkt dat ze soms bewust of soms onbewust kiezen voor een bepaalde zwemaanbieder. Wanneer ouders bewust kiezen voor een bepaalde aanbieder, hebben ze hiervoor verschillende redenen. Aspecten die een rol spelen bij de keuze van ouders voor een bepaalde zwemlesaanbieder zijn onder andere het tijdstip van de zwemles, de wachttijden en eerdere eigen ervaringen of ervaringen van familie, vrienden en kennissen met een bepaalde zwemlesaanbieder. Ook de groepsgrootte bij de zwemlessen beïnvloedt de keuze van ouders.

Sommige ouders besluiten halverwege een zwemlesperiode of met een volgend kind, over te stappen naar een andere aanbieder. Ontevredenheid of meer praktische overwegingen kunnen hierin een rol spelen. Zo zegt een vader die zijn oudste zoon bij een zwemschool had zwemmen en nu met zijn jongste zoon naar de vereniging gaat:

"Als alles geconcentreerd zit op de woensdag (bij de zwemschool), zit je met organisatorische moeilijkheden, voor mij en voor de kinderen." Vader, Tilburg.

Aan de ouders van kinderen die alleen zwemles volgen via school, is gevraagd waarom zij niet hebben gekozen voor particuliere zwemlessen. Ook hiervoor geven ouders verschillende redenen.

Tabel 3.2 Waarom niet gekozen voor particuliere zwemles (volgens ouders in Tilburg en Eindhoven, in procenten)

	Totaal	**Tilburg**	**Eindhoven**
	n=122	*n=47*	*n=75*
Schoolzwemmen is voldoende	73	81	68
Particuliere lessen zijn te duur	21	13	25
Het kost mij teveel tijd	7	2	9
Ik heb geen vervoer	3	2	3
De wachtlijsten zijn te lang	3	2	4
Het kost mijn kind teveel tijd	2	2	1
Totaal	107	102	111

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Van de 166 ouders die aangaven dat hun kind niet op particuliere zwemles zat, hebben er 122 een reden gegeven waarom ze hiervoor niet hebben gekozen. Samen gaven deze 122 ouders 131 redenen aan. Veruit het grootste deel van de ouders (73%) gaf aan dat ze het schoolzwemmen voldoende vinden om hun kind zwemvaardig te maken. Verder gaf 21 procent van de ouders aan dat ze particuliere zwemlessen te duur vinden en zeven procent dat ze zelf geen tijd hebben om met de kinderen naar de zwemlessen te gaan. Hieruit blijkt dus dat niet alle ouders het belang van particuliere zwemlessen inzien, wanneer er door gemeenten ook schoolzwemmen wordt aangeboden. Het schoolzwemmen leidt in beide gemeenten echter slechts op tot het A-diploma. Alleen hele ‘snelle kinderen’ of kinderen die voor het schoolzwemmen al diploma’s hebben behaald via de particuliere leerweg, kunnen bij het schoolzwemmen ook B en/of C behalen. De vraag is of ouders het noodzakelijk vinden dat hun kind ook de diploma’s na A behaalt. Hierop wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan.

3.2 Belang van zwemvaardigheid

Zowel aan de ouders in de twee gemeenten, als aan een representatief landelijk panel van respondenten van 15 jaar en ouder (W.J.H. Mulier Instituut en NOC*NSF, Sportersmonitor 2008) is gevraagd welk diploma men noodzakelijk vindt om een kind veilig te kunnen laten zwemmen.

Tabel 3.3 Benodigde zwemdiploma's om kinderen veilig te kunnen laten zwemmen (volgens Nederlandse bevolking, 15+ en ouders van kinderen, in procenten)

	Bevolking 15 jaar en ouder					Ouders van kinderen			
				Eigen zwemvaardigheid			Leeftijd oudste kind		
	Totaal	Geen diploma	A diploma	B diploma	C diploma	Totaal	0-5 jaar	6-12 jaar	13-17 jaar
Tenminste A	28	25	30	22	18	26	29	26	20
Tenminste B	53	45	55	62	58	53	54	52	55
Tenminste C	16	21	13	14	23	19	16	21	23
Geen diploma	3	9	1	2	1	1	2	1	2

Bron: W.J.H. Mulier Instituut en NOC*NSF, Sportersmonitor, 2008

Uit de landelijke gegevens blijkt dat weinig Nederlanders het C-zwemdiploma noodzakelijk vinden. Allochtone burgers (niet in tabel, zie Wisse e.a., 2009) lijken het belang van B en C iets minder in te zien dan autochtone burgers en logischerwijs vinden personen die zelf meer dan één zwemdiploma hebben, het belang van B en C groter. Opvallend is dat ook mensen zonder zwemdiploma (dit houdt niet automatisch in dat zij niet kunnen zwemmen!) het belang van meer dan één diploma sterk inzien. Blijkbaar missen zij iets door het feit dat ze zelf geen diploma hebben.

Als we binnen de respondenten van de Sportersmonitor kijken naar de groep ouders van kinderen, valt te constateren dat ouders van kinderen niet heel anders denken over het belang van het ABC-diploma dan de totale groep Nederlanders van 15 jaar en ouder. Wel achten ouders van oudere kinderen vaker het C-diploma noodzakelijk dan ouders van jonge kinderen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat hun oudere kinderen vaker alleen, zonder ouderlijk toezicht, gaan zwemmen, waarvoor een hoge mate van zwemvaardigheid noodzakelijk is. Ook is voor sommige vervolgopleidingen, zoals bijvoorbeeld in de sport, bij de politie en de brandweer, het volledig ABC-diploma nodig. Hierdoor vinden ouders van oudere kinderen het wellicht eerder belangrijk dat hun zoon of dochter over het volledige ABC beschikt.

Als we kijken naar het belang dat ouders in Tilburg en Eindhoven hechten aan het behalen van de verschillende zwemdiploma's zien we ook hier dat ze minder belang hechten aan het C-diploma, dan aan het B- en A-diploma.

Tabel 3.4 Gaat kind door voor het volgende diploma, naar behaalde diploma's, in procenten

	Totaal	**Tilburg**	**Eindhoven**
Kind zwemt af voor	*n=436*	*n=268*	*n=168*
Diploma A	82	75	94
Diploma B	60	48	79
Totaal	73	63	86

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Van de kinderen die afzwemmen voor het A-diploma, gaat 82 procent verder voor het B-diploma. Van de kinderen die afzwemmen voor het B-diploma, gaat 60 procent door voor het C-diploma. Volgens gegevens van Nationaal Platform Zwembaden|NRZ () komt dit redelijk overeen met de huidige landelijke gegevens. Het C-diplomabezit onder alle kinderen in de leeftijd van zes tot 15 jaar ligt lager. Uit het Aanvullend Voorzieningengebruik onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat 34 van de 85 procent kinderen die een zwemdiploma hebben, zowel A, B als C hebben (Herweijer e.a., 2008).

Wanneer we Tilburg en Eindhoven met elkaar vergelijken zien we dat kinderen in Eindhoven vaker doorgaan voor het B- en C-diploma. 94 procent van de kinderen in Eindhoven die afzwommen voor A, gaat door voor B, tegenover 75 procent van de kinderen in Tilburg. Voor het C-diploma is het verschil nog veel groter. 79 procent van de kinderen die in Eindhoven het B-diploma heeft behaald, gaat door voor het C-diploma, terwijl dit in de gemeente Tilburg maar 48 procent is.

Een verklaring hiervoor zou deels kunnen liggen in de samenstelling van de respons in beide gemeenten. Het is namelijk niet heel aannemelijk dat ouders en kinderen in beide gemeenten heel erg van elkaar verschillen. In Tilburg is er een relatief grote respons vanuit een particuliere zwemschool en vanuit het schoolzwemmen. Uit gegevens van NPZ|NRZ blijkt dat van de Tilburgse zwemschool gemiddeld maar 30 procent van de kinderen na het B-diploma doorgaat voor C. Een verklaring hiervoor zouden de hogere prijzen kunnen zijn. Bij particuliere zwemscholen zijn de zwemlessen meestal duurder dan bij verenigingen of gemeentelijke baden, waardoor ouders het wellicht te duur vinden door te gaan voor B of C. Bij het schoolzwemmen is er vaak geen mogelijkheid meer om door te gaan voor B of C. Bij de gemeentelijke particuliere zwemlessen in Eindhoven (zwembad de Tongelreep) wordt het doorgaan voor het C-diploma zeer actief gestimuleerd. Gezien de relatieve oververtegenwoordiging in de totaalrespons van ouders waarvan de kinderen particulier in de Tongelreep zwemmen, verklaart dit deels het grote percentage kinderen dat in Eindhoven doorgaat van B naar C.

Er worden door ouders van kinderen die niet doorgaan voor het volgende diploma verschillende redenen genoemd waarom hun kind niet verder gaat.

Tabel 3.5 Redenen waarom kind niet doorgaat voor volgend diploma naar behaalde diploma's, naar diploma, in procenten

	A en B	**A diploma**	**B diploma**
	n=114	*n=41*	*n=73*
Volgend diploma niet noodzakelijk	54	24	70
Kind gaat liever iets anders doen	47	46	48
Kost mij teveel tijd	9	12	7
Kost mij teveel geld	8	15	4
Kost het kind teveel tijd	5	2	7
Onvoldoende kwaliteit van de les	3	0	4
Andere reden	24	27	22

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

De reden voor het niet doorgaan die door ouders het vaakst genoemd wordt, is dat ze het volgende diploma niet noodzakelijk vinden. Hierin is wel een verschil tussen ouders van

kinderen die afzwemmen voor A of B. 24 procent van de ouders van kinderen die in Tilburg en Eindhoven hebben afgezwommen voor het A-diploma geeft aan dat ze het volgende diploma niet noodzakelijk vinden, tegenover 70 procent van de ouders van kinderen die afzwommen voor het B-diploma. Het feit dat het kind liever iets anders gaat doen, geeft ongeveer de helft van de ouders aan als reden om te stoppen met zwemles. Overigens geldt niet voor alle kinderen waarvan de ouders aangeven dat ze nu niet verder doorgaan voor het volgende diploma dat ze definitief stoppen met de zwemles; een aantal ouders geeft aan dat hun kind later (bijvoorbeeld tijdens het schoolzwemmen of wanneer een jonger broertje of zusje ook de juiste leeftijd heeft om op zwemles te gaan) de zwemles weer gaat oppakken om verder te gaan voor een volgend diploma.

We kunnen dus constateren dat lang niet alle kinderen in de gemeenten Eindhoven en Tilburg na het behalen van het B-diploma doorgaan voor het C-diploma en dat ouders daar verschillende redenen voor hebben. De belangrijkste reden is echter wel dat het volgende diploma niet noodzakelijk wordt gevonden. Dit beeld wordt ondersteund door de antwoorden die ouders geven op de vraag 'over welk diploma moet een kind beschikken om het veilig te kunnen laten zwemmen'.

Tabel 3.6 Benodigde zwemdiploma's om kinderen veilig te laten zwemmen (volgens ouders van zwemmende kinderen in Eindhoven en Tilburg, in procenten)

	Totaal	Tilburg	Eindhoven
Tenminste A	21	26	13
Tenminste B	56	58	52
Tenminste C	23	16	35

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Ook uit bovenstaande tabel blijkt dat de ouders in Tilburg en Eindhoven veel minder belang hechten aan het C-diploma, dan aan de diploma's A en B. Als de mening van de bevraagde ouders in de gemeenten Tilburg en Eindhoven met elkaar en met de landelijke gegevens (zie tabel 3.3) vergeleken wordt, zien we dat de attitude van Tilburgse ouders niet veel afwijkt van die van de landelijke bevolking. De bevraagde ouders in Eindhoven hechten beduidend meer waarde aan het C-diploma. We zagen eerder ook al dat in Eindhoven meer kinderen na het behalen van het B-diploma doorgaan voor het C-diploma. Wanneer echter het doel is dat alle kinderen in Nederland het volledige ABC-diploma behalen, is er ook in Eindhoven nog veel werk aan de winkel.

In de interviews met ouders wordt het beeld bevestigd dat ouders het meestal niet noodzakelijk vinden dat hun kind het C-diploma behaalt. Vaak mogen kinderen van ouders zelf kiezen of ze doorgaan voor het C-diploma, als ouders tenminste bereid zijn nog langer met hun kind naar de zwemles te gaan. A en B lijken de meeste ouders wel belangrijk te vinden.

Ja, ze moet minimaal B halen. Ik heb altijd gezegd, A en B. Omdat haar jongere broer hier ook zwemt, mag ze straks wel de keuze maken of ze doorgaat voor C, als ik hier dan toch zit. Maar dat is dan haar keuze, als ze het niet wil, dan houdt het op. Moeder, Tilburg

Het liefst ABC, maar ik weet eigenlijk niet of C een toegevoegde waarde is aan de diploma's. Ik denk dat ik al heel tevreden ben als hij A en B haalt. Zolang hij er zelf geen problemen mee heeft dat hij elke week moet zwemmen, dan laat ik hem ook nog doorgaan voor C; ik moet toch nog met de tweede naar het zwemmen. Moeder, Eindhoven

De geïnterviewde ouders lijken redelijk goed op de hoogte van de inhoud van de diploma's A, B en C. Dit in tegenstelling tot de meeste allochtone ouders die geïnterviewd zijn in het onderzoek eerder door het Mulier Instituut uitgevoerd (Wisse e.a., 2009). Maar ook wanneer ouders goed op de hoogte zijn van de inhoud van de zwemdiploma's, lijken zij C minder noodzakelijk te achten. Het B-diploma lijkt voor de meeste ouders te voldoen om hun kind veilig te kunnen laten zwemmen.

Wij hebben gezegd dat ze in ieder geval tot B moet gaan, want A is toch wat krap. Bij de zwemvaardigheid van A verzuip je niet, maar zodra een onoverzichtelijke of drukke situatie ontstaat, dan schiet A tekort. Dan is het verstandig om ook B te halen en voor C kan ze dan zelf kiezen. Ik zit er dan toch, maar als ze niet door wil gaan, is het ook goed. Maar beide oudere broers hebben ook ABC gehaald, dus ik denk dat zij ook wel doorgaat. Vader, Tilburg

Opvallend is dat evenals bij de ouders ook onder de zwemlesaanbieders en zweminstructeurs geen eenduidigheid is over de noodzaak van het C-diploma. Zo zegt een zwemlesaanbieder uit Tilburg:

Wij als instructeurs, hebben zelf dat je allemaal je A en B moet halen en dan zou ik een kind wel naar een zwembad durven sturen voor vrijzwemmen. C is wel mooi als ze het compleet hebben, maar heel veel ouders zien daar het nut niet van in. Ik vind wel goed als ze alles hebben, maar kijkend naar noodzaak vind ik A en B. Zwemlesaanbieder (gemeente), Tilburg

Wel stimuleren de zwemlesaanbieders over het algemeen de kinderen om door te gaan tot en met het C-diploma. Ze vinden eigenlijk wel dat ABC moet, maar begrijpen de overwegingen van ouders om niet verder te gaan voor het C-diploma. Commerciële belangen kunnen naast noodzaak in verband met de veiligheid voor zwemlesaanbieders uiteraard ook een rol spelen in het stimuleren van het C-diploma.

Als we onderscheid maken tussen de verschillende aanbieders, zien we dat met name zwemverenigingen kinderen zeer sterk stimuleren om door te gaan voor het C-diploma. Omdat met name de techniek van de borst- en rugcrawl bij het C-diploma van veel hoger niveau moet zijn dan bij A en B, bereidt dit kinderen beter voor op de wedstrijdsport. Door ouders in Tilburg wordt ervaren dat de eisen bij de zwemvereniging qua techniek ook voor A en B wat hoger liggen dan bij andere aanbieders. Dit wordt zowel gedaan vanuit het oogpunt dat kinderen makkelijker kunnen doorstromen naar de wedstrijdsport, als ook vanuit het oogpunt dat een betere techniek vaak leidt tot een hogere zwemveiligheid. Bij de zwemvereniging TRB/RES kunnen kinderen die bezig zijn voor het C-diploma tevens deelnemen aan het IK-zwemplan van de KNZB, waarin ze stapsgewijs de verschillende wedstrijdslagen aangeleerd krijgen.

De hogere eisen aan techniek worden door ouders die zelf niet uit de zwemwereld komen, niet altijd even goed begrepen. Wanneer een kind de afstandseis voor het onderwater zwemmen voor een bepaald diploma niet haalt, is dat voor ouders concreet. Wanneer zij echter bij borst- of rugcrawl geen doorgaande beweging met de armen of benen maken waardoor ze niet mogen afzwemmen, is dit aan ouders lastiger uit te leggen.

Over de eisen voor de zwemdiploma's verschillen de aanbieders ook van mening. Opvallend is dat alle aanbieders van zichzelf vinden de juiste eisen aan de kinderen te stellen, terwijl ze vinden dat andere aanbieders of wel veel te streng, of wel veel te slap oordelen. Het NPZ-NRZ ziet er in principe op toe dat alle zwemlesaanbieders dezelfde minimum eisen hanteren, maar blijkbaar stellen sommige aanbieders meer eisen dan het minimum en proberen anderen weg te komen met het minimum van het minimum (volgens 'beschuldigingen van zwemlesaanbieders naar elkaar toe'). Kortom, ook aan de aanbodszijde is geen overeenstemming over wat nu zwemvaardig en zwemveilig is.

3.3 Verantwoordelijkheid voor zwemvaardigheid

Naast onduidelijkheid over wat zwemvaardig/zwemveilig is, is er ook geen overeenstemming over bij wie de verantwoordelijkheid ligt om kinderen veilig te kunnen laten zwemmen. Aan zowel de ouders in de gemeenten Tilburg en Eindhoven, als aan het landelijk panel van de Sportersmonitor is de vraag voorgelegd wie zij verantwoordelijk achten voor de zwemvaardigheid van kinderen.

In de landelijke monitor konden de respondenten kiezen uit twee categorieën, te weten ouders en school/gemeente. Veruit de meeste Nederlanders zeggen dat de verantwoordelijkheid bij de ouders ligt. Slechts 10 procent vindt de zwemvaardigheid (alleen) de verantwoordelijkheid van scholen/gemeenten. Allochtonen leggen de verantwoordelijkheid sneller bij de scholen/gemeenten dan autochtonen. Respondenten die zelf kinderen hebben van 0-15 jaar zijn het snelst geneigd de verantwoordelijkheid bij zichzelf te leggen. Omdat in de vragenlijst van de Sportersmonitor door de ouders niet gekozen kon worden voor een gedeelde verantwoordelijkheid ouders/overheid, weten we op basis van deze gegevens niet of de respondenten, die hebben aangegeven de ouders in eerste instantie verantwoordelijk te vinden, de overheid helemaal geen verantwoordelijkheid toedichten.

Tabel 3.7 Verantwoordelijkheid voor het zwemvaardig worden van kinderen (volgens Nederlandse bevolking, 15+, in procenten)

Verantwoordelijkheid primair bij:	Totaal	Etniciteit			Ouders van kinderen 0-15 jaar
		Autochtoon	Westerse allochtoon	Niet-Westerse allochtoon	
Ouders	88	90	80	83	92
School/gemeente	10	9	18	16	6
Weet niet	2	2	2	1	2

Bron: W.J.H. Mulier Instituut en NOC*NSF , Sportersmonitor, 2008

In de vragenlijsten voor de ouders in de gemeenten Tilburg en Eindhoven konden de ouders wel kiezen uit drie antwoordcategorieën. Ongeveer een derde van de ouders vindt dat de verantwoordelijkheid voor de zwemvaardigheid van kinderen zowel bij de ouders ligt, als ook bij de school/gemeente. Twee derde legt de verantwoordelijkheid bij zichzelf.

Tabel 3.8 Verantwoordelijkheid voor het zwemvaardig worden van kinderen (volgens ouders van zwemmende kinderen in Eindhoven en Tilburg, in procenten)

Verantwoordelijkheid primair bij:	Totaal	Tilburg	Eindhoven
Ouders	67	68	64
School/gemeente	2	2	2
Beide	31	30	34

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Uit interviews met ouders komt naar voren dat ouders inderdaad vinden dat de verantwoordelijkheid voor het grootste deel bij henzelf ligt. Een vader uit Tilburg vergelijkt het halen van een zwemdiploma met het rijbewijs:

Dat is de verantwoordelijkheid van de eigen opvoeding, waarom zou de overheid dit moeten doen? Je zou ook kunnen zeggen: kun je leven zonder zwemdiploma? Ja, maar tegenwoordig val je wel heel erg op als je niet kunt zwemmen. Net zoals je opvalt als je geen rijbewijs hebt, maar daar twijfelt niemand aan, dat moet je ook zelf bekostigen en halen. Vader, Tilburg

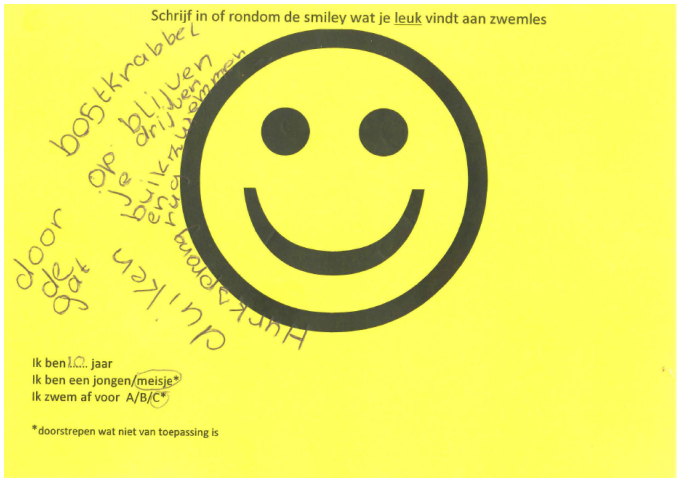
De ouders die in dit onderzoek geïnterviewd zijn, zijn echter allemaal van autochtone afkomst, en hebben ook de (financiële en praktische) mogelijkheden om met hun kinderen naar particuliere zwemles te gaan. Uit interviews met allochtone ouders, eerder uitgevoerd in het kader van een ander onderzoek (Wisse, e.a., 2009), bleek dat deze ouders meestal niet over deze mogelijkheden beschikten, waardoor ze de overheid deels verantwoordelijk houden voor goede randvoorwaarden. Ook is het behalen van een rijbewijs niet te vergelijken met een zwemdiploma. Als je geen auto kunt rijden, loop je in principe geen gevaar. Wanneer je echter niet kunt zwemmen, is het risico op verdrinking in een waterrijk land als Nederland groter dan wanneer je wel kunt zwemmen. Mede vanuit het veiligheidsoogpunt lijkt het dus legitiem dat de overheid een gedeelde verantwoordelijkheid voor de zwemvaardigheid van haar burgers op zich zou nemen.

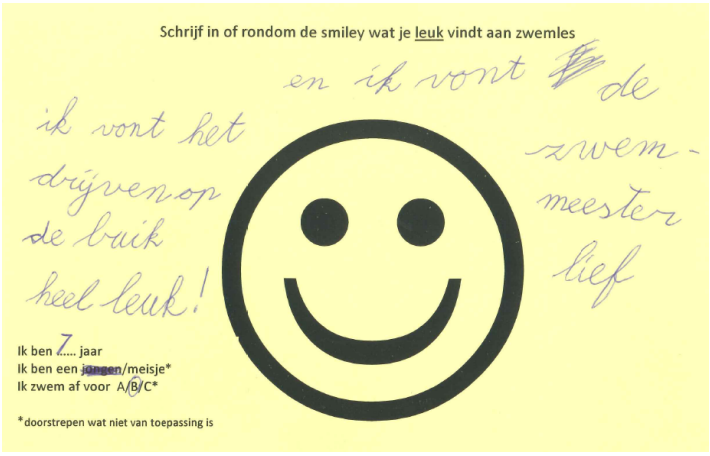
3.4 Ervaringen zwemlessen

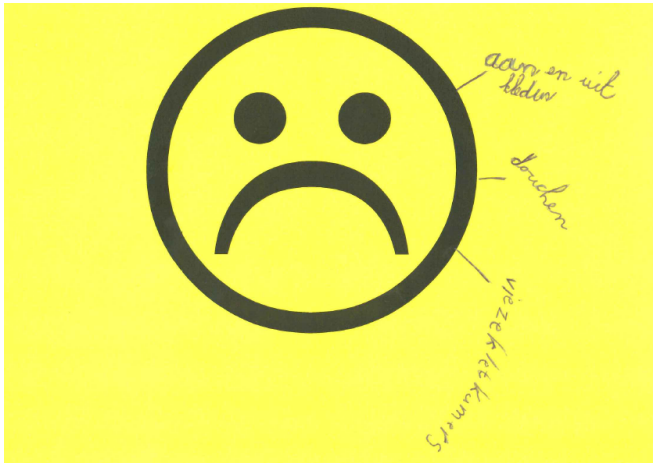
In de vragenlijst is ook aan de ouders gevraagd wat ze vinden van de zwemlessen. Er zijn verschillende stellingen voorgelegd (zie vraag 17 in de vragenlijst in bijlage 3) aan ouders. Uit de scores op deze stellingen blijkt dat de ouders over het algemeen positief denken over de zwemlessen. 72 procent van de ouders in beide gemeenten geeft aan dat ze het leuk vinden om bij de zwemlessen te kijken en iets meer dan de helft van de ouders heeft het meegaan naar de zwemlessen nooit een probleem gevonden. Echter geeft ook 60 procent van de ouders aan dat ze blij zullen zijn als hun kind klaar is met de zwemlessen. Blijkbaar zien veel ouders het bezoeken van de zwemlessen toch als een hele opoffering/tijdsinvestering. Ongeveer een derde van de ouders geeft ook aan dat ze de zwemlessen te veel tijd vinden kosten, wanneer daar rechtstreeks naar gevraagd wordt.

Ook de kinderen lijken de zwemlessen over het algemeen erg leuk te vinden. Slechts 13 procent van de ouders is het niet eens met de stelling: 'mijn kind ging/gaat altijd met plezier naar zwemlessen'. Ook uit de ingevulde smileykaarten van de kinderen blijkt dat ze veel meer dingen positief dan negatief vinden aan de zwemles. De meeste kinderen vullen helemaal niets in bij het droevige gezichtje en als ze iets invullen, gaat het vaak niet om de zwemles zelf, maar om randzaken zoals het koude water, vroeg uit bed moeten en de vieze kleedkamers. Bij het lachende gezicht worden veel uiteenlopende (en vaak ook grappige) dingen gezet. Hoog scoren in ieder geval het zwemmen door het gat en de lieve meester of juf.

3.5 Tevredenheid over de zwemlesaanbieders

Naast vragen over een 'algemene mening over de zwemlessen' is aan de ouders gevraagd in welke mate ze tevreden zijn over bepaalde aspecten van de zwemlesaanbieder.

Tabel 3.9 Tevredenheid over de zwemlesaanbieder, ouders van kinderen, in procenten

Aspect van zwemles aanbieder	Totaal	Tilburg	Eindhoven
Tijdstip van de zwemles	79	79	79
Lesgever/instructeur	77	75	80
Totale organisatie	74	72	77
Lesmethode	71	70	73
Snelheid waarmee het kind het diploma heeft behaald	59	62	53
Informatievoorziening vooraf	59	60	58
Informatie tijdens de les	53	54	53
Contact/communicatie met de lesgever	53	51	56

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

Tevredenheid over zwemlesaanbieders, ondanks verschillen

We zien dat ouders over het algemeen behoorlijk tevreden zijn over de totale organisatie en de instructeurs van de zwemlesaanbieders. Grote verschillen tussen de aanbieders in beide gemeenten en tussen schoolzwemmen/particuliere zwemles zijn niet te constateren. Ook over de lesmethode die door de zwemlesaanbieder gehanteerd wordt, lijken ouders redelijk tevreden. Uit de interviews met zwemlesaanbieders en ouders kwam naar voren dat de gehanteerde methoden/aanpak per aanbieder erg kunnen verschillen.

Een eerste verschil tussen zwemlesaanbieders komt al naar voren bij het begin van de zwemloopbaan van een kind, namelijk het leren drijven. Bij de zwemlesaanbieders lopen de meningen uiteen over het gebruik van drijfmiddelen (zoals zwembandjes en kurkjes) om een kind te leren zwemmen. In de gesprekken met de verschillende aanbieders kwam naar voren dat de zwemverenigingen en zwembaden in Eindhoven en Tilburg juist geen drijfmiddelen gebruiken. Zij vinden dat kinderen zichzelf drijvende moeten leren houden en door gebruik te maken van drijfmiddelen 'fake je iets'. Anderzijds kiest een particuliere zwemschool juist wel bewust voor het gebruik van drijfmiddelen. Het voordeel van de drijfmiddelen is volgens hen dat het kind de zwemslagen beter (en sneller) aangeleerd krijgt. Bovendien is het een praktische oplossing als het bad alleen diep water heeft.

Eerste reden is dat we hebben gemerkt dat er een hogere oefenintensiteit is als kinderen drijfmiddelen om hebben. Zwemlesaanbieder (zwemschool), Tilburg

Hulpmiddelen, zoals plankjes, worden bij zwemverenigingen en zwembaden wel ingezet voor het aanleren van de zwemslagen. Op het moment dat kinderen zelfstandig kunnen drijven, wordt met ondersteuning van deze hulpmiddelen de zwemslagen aangeleerd.

Bij het aanleren van de slag kunnen hulpmiddelen gebruikt worden, omdat je dan wat langer achter elkaar een slag in kunt leren en dat ze niet alleen bezig hoeven te zijn met zichzelf drijvende te houden. Zwemlesaanbieder (vereniging), Eindhoven

Ook de groepsgroottes verschillen per zwemlesaanbieder. De groepen bij het B- en C-diploma zijn wat groter dan de groepen voor het A-diploma, meestal bestaan deze groepen uit 10-12 kinderen.

Bij de groepjes voor het diploma A zien we per aanbieder de grootste onderlinge verschillen. Bij zwemverenigingen zijn de groepjes wat kleiner dan bij de zwembaden (6-8 bij de zwemvereniging tegenover 10-12 kinderen bij het zwembad). Ook zijn hierbij verschillen in het aantal instructeurs dat les geeft aan een groepje kinderen. Dit verschil tussen de zwembaden, zwemscholen en de zwemverenigingen komt deels ook voort uit de verschillende commerciële belangen. De zwembaden en particuliere zwemscholen werken met betaalde krachten. Voor hen is het dus relatief duur om één instructeur op een klein groepje kinderen te zetten. De zwemverenigingen daarentegen, werken vaak met vrijwilligers. De verenigingen in Eindhoven en Tilburg zeggen meestal te kunnen beschikken over redelijk veel vrijwilligers, waardoor ze ook meerdere instructeurs op een groepje kunnen zetten. Ouders vinden dit vaak erg prettig. Zo zegt een moeder die met haar zoontje overgestapt is van het zwembad naar de zwemvereniging:

Ik vind het (hier) heel anders, en ben al lang blij dat er ook gekeken wordt naar het aantal kinderen en het aantal leid(st)ers die je er bij hebt zitten. Dat vind ik veel beter geregeld. Moeder, Eindhoven

Een verenigingsaanbieder uit Tilburg geeft echter ook aan dat het werken met vrijwilligers er soms ook voor kan zorgen dat men met minder mensen aan het bad staat dan normaal, waardoor niet altijd kleine groepjes met veel instructeurs gegarandeerd kunnen worden. Voor ouders hebben deze kleinere groepjes duidelijk de voorkeur, vooral wanneer het gaat om kinderen die op zwemles zitten voor het A-diploma. De redenering is dat hoe kleiner een groepje is, hoe meer individuele aandacht het kind kan krijgen, en dus hoe sneller en beter het kind leert zwemmen.

Dat was één juffrouw op maximaal acht kinderen. En dat vond ik heel erg veel, omdat hij weinig aandacht krijgt. Moeder, Eindhoven

Een ander verschil tussen de aanbieders zijn de dagen en tijstippen van de zwemles. Onderscheid moeten we hierin maken tussen aanbieders met een eigen zwembad, en zwemverenigingen en particuliere zwemscholen die badwater moeten huren. Zwembaden kunnen meestal eerst hun eigen tijden inplannen en pas daarna komen de verenigingen. Dit betekent dat zwembaden vooral in de middag zwemles geven en zwemverenigingen en particuliere zwemscholen 's avonds. De tijd en dag van de zwemles kan voor (de druk bezette) ouders een reden zijn om te kiezen voor een bepaalde zwemaanbieder. Ouders kiezen voor de tijd die hen het beste uitkomt.

Ik heb bewust voor de laatste les gekozen. Omdat ik dan meer tijd heb met eten, en ik werk zelf op donderdag. Moeder, Eindhoven

Ontevredenheid over communicatie

Waar ouders minder tevreden over zijn, is de communicatie met en informatievoorziening vanuit de zwemaanbieders. In beide gemeenten zien we dat ongeveer de helft van de ouders niet tevreden is over verschillende aspecten van communicatie en informatie. Dit geldt zowel voor ouders van kinderen die bij de gemeentelijke aanbieder zwemlessen volgen, als ook voor ouders die hun kind bij een vereniging of particuliere zwemschool laten zwemmen.

De zwemlesaanbieders geven in de interviews aan dat ze wel alle mogelijke moeite doen om de ouders zo goed mogelijk op de hoogte te brengen en houden. Echter voor ouders waarvan de kinderen via school zwemmen, is dat vaak lastig. Bij het gemeentelijk schoolzwemmen in zowel Tilburg als Eindhoven zijn de ouders altijd welkom om naar hun kind te komen kijken en om eventueel vragen te stellen. Hiervoor lopen speciaal mensen rond die vervolgens de terugkoppeling maken naar de instructeurs. Bij het schoolzwemmen wordt echter niet vaak van deze mogelijkheid gebruikgemaakt; er komen niet veel ouders met de kinderen mee naar deze lessen.

Bij de gemeentelijke particuliere zwemlessen zijn deze mogelijkheden er ook en komen ouders wel vaak met vragen. Volgens de aanbieders werkt het concept met een tussenpersoon voor vragen het best. Deze persoon geeft zelf geen les; hij of zij kan ouders te woord staan zonder dat hierdoor de les wordt gehinderd. Deze persoon koppelt de informatie vervolgens terug naar de instructeurs. Ook de zwemverenigingen PSV uit Eindhoven en TRB/RES uit Tilburg maken voor de communicatie naar ouders gebruik van een dergelijke tussenpersoon.

De gemeente Eindhoven (zwembad de Tongelreep) en de gemeente Tilburg verzorgen ook informatiebijeenkomsten voor ouders, die met name in de beginperiode van de zwemlessen plaats vinden. Verder koppelen ze de resultaten van kinderen mondeling terug aan de kinderen en schriftelijk naar de ouders via testkaarten (Eindhoven) of een stikkersysteem (Tilburg). Uit de interviews met ouders blijkt dat er soms ook behoefte is aan rechtstreeks contact met de instructeur.

De particuliere zwemscholen Aquamarijn (Tilburg) en Essink (Eindhoven) hebben hiervoor een speciaal telefonisch spreekuur. De werking hiervan staat uitgelegd in een schriftelijk informatieboekje, dat ouders bij de start van de zwemlessen ontvangen. Contact tussen de ouders en instructeurs tijdens of tussen de lessen door is vaak onhandig en wordt maar in beperkte mate toegestaan. Als ouders de instructeur/trice willen spreken, kan dat beter telefonisch of per e-mail. Ook de zwemvereniging uit Tilburg gebruikt, naast de tussenpersoon tijdens de zwemlessen, telefonisch en e-mailcontact in communicatie met de ouders. Ze willen het liefst zo min mogelijk ouders ‘op het bad’.

Uit de interviews met ouders blijkt dat de ouders ook best begrijpen dat ze niet altijd rechtstreeks contact kunnen hebben met de instructeur van hun zoon of dochter. Toch uiten verschillende ouders, net zoals uit de vragenlijsten naar voren kwam, hun ontevredenheid (eenzijdige) over de communicatie en informatieverstrekking.

Communicatie is wel van één kant uit; als ouder moet je zelf de vraag stellen, en niet van hen krijg je te horen wat niet goed gaat. Vader, Tilburg

Klaarblijkelijk is er een contradictie tussen de ervaringen van zwemlesaanbieders en de gebruikers. Vanuit de aanbodskant wordt gedacht dat alle informatie die versterkt wordt voldoende helder is om de gebruikers op de hoogte te stellen, de gebruikers zelf denken daar anders over. Vooral op de punten communicatie/contact met de lesgever en informatie gedurende de lesperiode, is volgens ouders nog veel winst te boeken. Zwemlesaanbieders hebben dit voor een groot deel al opgepakt en onderkennen ook dat dit een belangrijk punt is.

Maar als je ouders serieus neemt en heel duidelijk contact houdt met de ouders van de jongere groepen (tot A) over vorderingen, liever in positieve maar soms ook in negatieve zin. Dat als het niet goed gaat, je in contact komt met ouders en niet alleen ten tijde van een diploma. Zwemles aanbieder (vereniging), Eindhoven

Ouders ervaren dit echter anders. Zij willen over het algemeen graag goed op de hoogte worden gehouden van de vorderingen van hun kind. Dit is ook een van de redenen waarom sommige ouders het volgen van zwemlessen via buitenschoolse opvang en naschoolse opvang geen goed idee vinden, omdat ze dan namelijk helemaal het contact met de instructeurs missen. Hierover in de volgende paragraaf meer.

3.6 Mening over de zwemlessen in de BSO/NSO

Als aanvulling op de activiteiten van werkgroep C (inventarisatie van draagvlak bij gemeenten, scholen en BSO/NSO-instellingen voor het opnemen van zwemles in hun programma) is aan ouders gevraagd of ze het een goed idee vinden dat zwemlessen aangeboden worden via de buitenschoolse of naschoolse opvang (BSO en NSO).

Tabel 3.10 Zwemles in de BSO/NSO goed idee, volgens ouders in Tilburg en Eindhoven, naar sekse, in procenten

	Totaal	Tilburg			Eindhoven		
		totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw
Zwemles via BSO/NSO goed idee	53	46	57	42	65	68	64

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, Zwemonderzoek Tilburg/Eindhoven, 2008

46 procent van de ouders in Tilburg vindt dit een goed idee tegenover 65 procent in de gemeente Eindhoven. Wellicht is het grotere enthousiasme in Eindhoven te verklaren door het feit dat daar al sinds enkele jaren op een positieve manier wordt samengewerkt tussen zwembad de Tongelreep en een NSO/BSO-aanbieder. Verder zien we dat vaders over het algemeen iets positiever staan tegenover zwemlessen in de BSO/NSO dan moeders.

Redenen die ouders aangeven waarom ze het een goed idee vinden dat zwemles wordt opgenomen in de BSO of NSO zijn onder andere dat ze het handig vinden voor werkende ouders, ze het een plezierige sportieve activiteit vinden voor kinderen die naar de BSO/NSO gaan en het bovendien een nuttige extra ondersteuning kan zijn naast het schoolzwemmen of de particuliere zwemlessen waar de kinderen met ouders zelf naar toe gaan.

Twee veel genoemde redenen die ouders aangeven waarom ze het geen goed idee vinden dat zwemlessen via de BSO of NSO worden aangeboden zijn dat ze zwemvaardigheid de verantwoordelijkheid vinden van ouders, niet van externe instanties en dat ze liever zelf goed ‘zicht’ hebben op hun kinderen tijdens de zwemles. Wanneer kinderen via de BSO/NSO zwemles volgen, zijn de ouders daar zelf niet bij. Vooral moeders geven aan dat ze zelf ‘dichtbij’ willen zijn wanneer hun kind zwemles volgt, omdat ze dit een veiliger idee vinden en omdat ze graag betrokken zijn bij wat hun kind doet.

Zoals eerder gezegd wordt in de gemeente Eindhoven door zwembad de Tongelreep al sinds drie jaar samengewerkt met een BSO-instelling. Kinderdagverblijf en BSO Korein komt vijf dagen in de week met verschillende groepen kinderen in de Tongelreep zwemmen. De kinderen van Korein zwemmen mee met de particuliere zwemlessen. De ouders van de kinderen betalen zelf voor de zwemlessen, zij moeten er zelf voor zorgen dat het abonnement verlengd wordt. Hiervoor moeten de ouders één keer per kwartaal zelf naar het zwembad komen, op de andere dagen worden de kinderen gehaald en gebracht door de naschoolse opvang.

Voorheen liep de betaling via Korein, maar daar zaten allerlei lijntjes tussen en dat was veel te omslachtig. Zwemlesaanbieder Eindhoven

Volgens de zwemlesaanbieder vinden veel ouders het prettig dat de mogelijkheid er is om via de BSO zwemles te kunnen volgen. Ook is het voor de BSO-instelling prettig, want zij moeten anders de kinderen op een andere manier drie uur bezig houden. Het wordt voor BSO-

instellingen steeds belangrijker een gevarieerd aanbod te hebben, omdat de concurrentie groter wordt en het belangrijk is ook voor oudere kinderen leuke en nuttige activiteiten aan te kunnen bieden. Zwembad de Tongelreep voert op dit moment met twee andere BSO/NSO-instellingen gesprekken om te kijken wat voor hen de mogelijkheden zijn om een zwemlespakket aan te bieden.

In Tilburg zijn nog geen permanente mogelijkheden om zwemles te kunnen volgen via de BSO, maar hierover worden wel gesprekken gevoerd en binnenkort zal een pilot opgestart worden. We zagen dat de ouders in Tilburg iets minder enthousiast zijn over zwemlessen in de BSO/NSO dan Eindhovense ouders; dit is waarschijnlijk deels te verklaren uit de onbekendheid met het fenomeen. In de toekomst zijn er echter grote winsten te boeken op het gebied van zwemles in de BSO/NSO. Het feit dat NSO tegenwoordig voor scholen een verplichting is, en het feit dat meer dan de helft van de ouders positief staat tegenover het aanbieden van zwemlessen in de BSO/NSO, maken dat hier grote kansen liggen (zie ook Breedveld, 2006).

4. Conclusies en aanbevelingen

In dit onderzoek stonden meningen over en ervaringen met de zwemlessen van ouders en kinderen in Tilburg en Eindhoven centraal. Attitudes van ouders uit de beide case-gemeenten zijn daar waar mogelijk vergeleken met een landelijke benchmark. De belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek worden hieronder kort samengevat:

Schoolzwemmen Tilburg en Eindhoven goed benut
Van het schoolzwemmen wordt in de gemeenten Eindhoven en Tilburg goed gebruikgemaakt. Beide gemeenten bieden de mogelijkheid voor alle kinderen om in ieder geval het A-diploma via het schoolzwemmen of vangnetregelingen te behalen. 43 procent van de bevraagde ouders in Tilburg en 31 procent van de ouders in Eindhoven maakt alleen gebruik van het schoolzwemmen. De meeste ouders die alleen gebruikmaken van het schoolzwemmen, vinden dit schoolzwemmen voldoende om hun kind zwemvaardig te maken.

Onduidelijkheid over zwemvaardig/zwemveilig en verantwoordelijkheid
Zowel uit gegevens van de casestudies in Tilburg en Eindhoven als ook uit landelijke gegevens, blijkt dat de Nederlandse bevolking en ouders van kinderen het belang van het behalen van het C-diploma niet hoog achten. Van de kinderen die in Tilburg afzwommen voor het B-diploma, ging ongeveer de helft door voor het C-diploma. In Eindhoven was dit ongeveer driekwart. Landelijk vindt slechts 16 procent van de mensen het noodzakelijk dat een kind het C-diploma behaalt om het veilig te kunnen laten zwemmen. Bij de ouders in Tilburg en Eindhoven was dit respectievelijk 16 en 35 procent. Ook onder zwemles aanbieders verschilt men van mening over de strikte noodzaak van het C-diploma. Het is aan te bevelen dat hierin door landelijke organisaties zoals het Nationaal Platform Zwembaden|NRZ, de zwembond en Vereniging Sport en Gemeenten helderheid wordt gecreëerd. Als we met z'n allen van mening zijn dat ABC moet, dan moeten hiervan alle Nederlanders, maar vooral aanbieders en gebruikers van zwemlessen goed van doordrongen worden. Naast helderheid over welk zwemdiploma noodzakelijk is, moet ook meer duidelijkheid komen over wie er verantwoordelijk is voor de zwemvaardigheid van kinderen. Mede vanuit het veiligheidsoogpunt lijkt het legitiem dat de overheid een gedeelde verantwoordelijkheid voor de zwemvaardigheid van haar burgers op zich zou nemen.

Tevredenheid over zwemlessen, maar communicatie kan beter
De meeste ouders en kinderen geven aan veel plezier te beleven aan de zwemlessen. Veel ouders gaan graag mee naar de zwemlessen, maar geven aan de andere kant ook aan dat ze blij zullen zijn wanneer hun kind klaar is met de zwemlessen.
Over het algemeen zijn ouders tevreden over de zwemlesaanbieders en de lesmethoden die de zwemlesaanbieders hanteren. Waar ouders minder tevreden over zijn, is de communicatie vanuit de zwemlesaanbieder en het contact met de instructeurs. Dit werd zowel aangegeven door ouders van wie de kinderen op schoolzwemmen zaten, als ook door ouders van kinderen die via de gemeentelijke zwembaden, de zwemvereniging of de zwemschool zwemlessen volgden. Hoewel de meeste zwemlesaanbieders erg hun best doen op dit gebied, blijkt dit voor de gebruikers niet voldoende te zijn. Voor de verschillende zwemlesaanbieders verdient het dus de aanbeveling nog eens goed naar hun manieren van communiceren te kijken.

Groot potentieel samenwerking scholen, BSO/NSO en zwemlesaanbieders
Ongeveer de helft van de ouders in beide gemeenten geeft aan positief te staan tegenover het aanbieden van zwemlessen in de BSO/NSO. Hieruit en uit het feit dat scholen tegenwoordig verplicht zijn aan NSO te doen, blijkt dat er grote kansen liggen in het aanbieden van zwemlessen via de BSO/NSO.

Referenties

Breedveld, K. (2006) Epiloog. In K. Breedveld & A. Tiessen –Raaphorst (red) *Rapportage sport 2006* (pp. 245-268). Den Haag: SCP.

Herweijer, L., Stegeman, H., Wisse, E. (2008) Sport en onderwijs. In K. Breedveld, C. Kamphuis, A. Tiessen –Raaphorst (red) *Rapportage sport 2008* (pp. 231-254). Den Haag: SCP/W.J.H. Mulier Instituut.

Wisse, E., Elling, A., Dool, R van den. (2009). '*Ik wil dat mijn kind leert zwemmen…*'. Den Bosch: W.J.H. Mulier Instituut.

Bijlage 1: 10-puntenplan Verbetering Zwemvaardigheid

1. Analyse Methodieken: welke methodieken zijn er inmiddels ontwikkeld en in welke specifieke situatie passen wij een bepaalde methodiek succesvol toe?

2. Witte vlekken: Wat hebben we geleerd van de Stimuleringsregeling Zwemvaardigheid 2002-2005? Hoe kunnen we geconstateerde achterstanden lokaliseren en wegwerken?

3. Voorlichtingsmateriaal: Welke voorlichtingsmaterialen en –methoden zijn er lokaal ontwikkeld voor verschillende doelgroepen en hoe bundelen we die voor algemeen gebruik?

4. Effectmeting: Welke aanpak van (school)zwemlessen is in welke situatie effectief? Welke randvoorwaarden, zoals groepsgrootte, lesfrequentie en methode, zijn van invloed op de zwemvaardigheid?

5. Sociaal Agogisch Onderzoek: Welke achtergronden spelen bij ouders mee in het al dan niet aanbieden van zweminstructie aan hun kinderen.

6. Landelijk meetmoment en registratie: Hoe organiseren we een Landelijk meetmoment op de basisschool en kunnen we die resultatencentraal registreren?

7. Zwemmen in BOS, BSO en Brede School: Hoe kunnen we (school)zwemlessen tot een integraal onderdeel maken van al deze vormen van kinderopvang?

8. Ervaring uitwisselen: Hoe brengen we zweminstructeurs, scholen, gemeenten en alle andere betrokkenen regelmatig bij elkaar om kennis en ervaring uit te wisselen?

9. Landelijke helpdesk: Gedurende het project en wellicht ook daarna richten we een sterke helpdesk in die alle partijen van relevante informatie kan voorzien.

10. Toolkit Zwemvaardigheid: Hierin verzamelen we gaandeweg alle relevante materialen en methodieken om de zwemvaardigheid en de voorlichting hierover te verbeteren.

Bijlage 2: Werkgroepleden Plan 6

Naam	**Organisatie**
Twan Theelen	Stichting Ridderkerk Sport
Titus Mennen	Sportfondsen Nederland
Michael van den Beld	Vereniging Sport en Gemeenten
Jan Zwiers	Zwembad De Marsch, Hardenberg
Lizette de Corte	Sportbedrijf Tilburg
Robert Jan Boonstra	Sportspectrum Alphen aan den Rijn
Anne Kremers	Zwembad De Sprenkelaar, Apeldoorn
Remco Pielstroom	Sportcentrum De Zandzee, Bussum
Anita Koster	Stichting Ridderkerk Sport
Willem Veldman	Sportstad Heerenveen
Jouke Nolles	Sportstad Heerenveen
Koen Breedveld	Mulier Instituut
Mariska Hol	Nationaal Platform Zwembaden|NRZ
Gert Wijnholts	Nationaal Platform Zwembaden|NRZ
Donald Wijkniet	Comprenz
Jos van Gennip	Nationaal Zwemcentrum De Tongelreep, Eindhoven
Chris Jaasma	Jalone advies & organisatie
Ester Wisse	Mulier Instituut

Bijlage 3: Vragenlijsten Tilburg en Eindhoven

Beste ouders/verzorgers,

Uw zoon of dochter gaat afzwemmen voor een zwemdiploma. Graag willen wij weten hoe u en uw kind de zwemlessen ervaren hebben. Ook zijn we benieuwd hoe u aan kijkt tegen de noodzaak en de wenselijkheid om het A, B en C-diploma te behalen. Dit onderzoek maakt deel uit van het Tien puntenplan Verbetering Zwemvaardigheid van de Vereniging Sport en Gemeenten.

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. De vragen gaan over het kind dat afzwemt. Wanneer er nu meerdere kinderen van u afzwemmen, hoeft u de vragenlijst alleen voor het oudste afzwemmende kind in te vullen. Ook willen we vragen of uw kind op de bijgevoegde smiley-kaart wil invullen wat hij/zij het leukst en het minst leuk vindt aan de zwemlessen.

Uw mening en die van uw kind zijn heel belangrijk! Bij het inleveren van de vragenlijst en de smiley-kaart krijgt uw kind een leuk presentje.

Alvast hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst.

Namens de vereniging Sport en Gemeenten en de Tilburgse zwembaden/Zwembad de Tongelreep,

Lizette de Corte, hoofd zwemzaken/Jos van Gennip, directeur

Zwemvaardigheid kinderen

1. Wat is de leeftijd van uw kind dat gaat afzwemmen? *Indien meer kinderen afzwemmen alleen de leeftijd van het oudste, nu afzwemmende kind.*

		jaar

2. Wat is het geslacht van dit kind?

   ❑ jongen ❑ meisje

3. Waar volgt dit kind zwemles?

   ❑ schoolzwemmen
   ❑ particuliere zwemles > ga naar vraag 5
   ❑ combinatie schoolzwemmen/particuliere zwemles > ga naar vraag 5

4. Waarom heeft u niet gekozen voor particuliere zwemlessen?

   ❑ het schoolzwemmen is voldoende om mijn kind zwemvaardig te maken
   ❑ particuliere zwemlessen zijn te duur
   ❑ ik heb geen tijd om met mijn kind(eren) naar particuliere zwemles te gaan
   ❑ mijn kind heeft geen tijd om naar particuliere zwemles te gaan
   ❑ ik heb geen vervoer naar het zwembad/het zwembad is te ver weg
   ❑ de wachtlijsten voor particuliere zwemlessen zijn te lang.

5. Bij welke aanbieder volgt dit kind particuliere zwemles?

   ❑ gemeente Tilburg
   ❑ zwemschool Aquamarijn
   ❑ zwemvereniging TRB-RES
   ❑ anders namelijk

6. In welk zwembad volgt dit kind zwemles?

   ❑ Reeshof
   ❑ Drieburcht
   ❑ Stappegoor
   ❑ anders namelijk

7. Voor welk diploma zwemt dit kind af?

- ❑ diploma A
- ❑ diploma B
- ❑ diploma C

8. Hoelang heeft dit kind er over gedaan om dit diploma te behalen?

- ❑ minder dan 3 maanden
- ❑ 3 tot 6 maanden
- ❑ 6 tot 9 maanden
- ❑ 9 tot 12 maanden
- ❑ 12 tot 15 maanden
- ❑ 15 tot 18 maanden
- ❑ 18 tot 24 maanden
- ❑ Langer dan 2 jaar

9. Gaat dit kind verder voor een volgend zwemdiploma*?*

- ❑ nee
- ❑ ja> ga verder naar vraag 11
- ❑ niet van toepassing, zwemt af voor C-diploma > ga verder naar vraag 11

10. Waarom gaat uw kind niet verder voor het volgende diploma? *meer antwoorden mogelijk*

- ❑ ik vind het volgende diploma niet persé noodzakelijk
- ❑ ik vind het mij teveel tijd kosten
- ❑ ik vind het mijn kind teveel tijd kosten
- ❑ het kost teveel geld om het volgende diploma te behalen
- ❑ mijn kind gaat nu liever iets anders doen
- ❑ ik vond de kwaliteit van de zwemlessen niet voldoende
- ❑ het is afgeraden door de zweminstructeur
- ❑ er zijn motorische beperkingen/ er is een medische oorzaak waardoor mijn kind het volgende diploma niet kan behalen
- ❑ anders namelijk

Uw eigen situatie

11. Wat is uw leeftijd?

    ☐☐ jaar

12. Wat is uw geslacht?

    - ☐ vrouw
    - ☐ man

13. Heeft u één of meerdere zwemdiploma's?

    - ☐ ja
    - ☐ nee> ga verder naar vraag 15

14. Over welke zwemdiploma's beschikt u? *1 antwoord mogelijk*:

    - ☐ alleen zwemdiploma A
    - ☐ zwemdiploma's A en B
    - ☐ zwemdiploma A, B en verder

15. Over welke zwemdiploma's moet een kind volgens u beschikken om het veilig te kunnen laten zwemmen?

    - ☐ tenminste zwemdiploma A
    - ☐ tenminste zwemdiploma B
    - ☐ tenminste zwemdiploma C
    - ☐ geen zwemdiploma

16. Bij wie ligt volgens u de verantwoordelijkheid dat alle kinderen een zwemdiploma halen? *1 antwoord mogelijk.*

    - ☐ bij de ouders
    - ☐ bij de school/gemeente
    - ☐ bij de ouders en bij de school/gemeente

Mening over zwemmen/zwemles

17. Kunt u voor de volgende uitspraken aangeven in welke mate u het hier mee eens of oneens bent?

		helemaal niet mee eens	niet mee eens	neutraal	mee eens	helemaal mee eens
1.	Ik vind de zwemlessen veel tijd kosten.	❑	❑	❑	❑	❑
2.	Ik vind het leuk om bij de zwemlessen te kijken.	❑	❑	❑	❑	❑
3.	Ik zal blij zijn als mijn kind klaar is met de zwemlessen.	❑	❑	❑	❑	❑
4.	Ik vind het bezoeken van de zwemlessen veel gedoe .	❑	❑	❑	❑	❑
5.	Mee gaan naar de zwemlessen heb ik nooit erg gevonden.	❑	❑	❑	❑	❑
6.	Mijn kind ging/gaat altijd met plezier naar zwemles	❑	❑	❑	❑	❑
7.	Mijn kind zal blij zijn als hij/zij niet meer naar zwemles hoeft.	❑	❑	❑	❑	❑

18. Kunt u aangeven in welke mate u tevreden bent over de volgende onderwerpen?

		helemaal niet tevreden	niet tevreden	neutraal	tevreden	helemaal tevreden
1.	De zwemlesaanbieder (totale organisatie) waar mijn kind zwemles krijgt	❑	❑	❑	❑	❑
2.	De manier waarop de lesgever (instructeur) met mijn kind omgaat	❑	❑	❑	❑	❑
3.	De lesmethode	❑	❑	❑	❑	❑
4.	De informatievoorziening die vooraf gaat aan de zwemlessen	❑	❑	❑	❑	❑
5.	De informatievoorziening gedurende de zwemlesperiode	❑	❑	❑	❑	❑
6.	Het contact met de lesgever(s)/ instructeur(s)	❑	❑	❑	❑	❑
7.	De snelheid waarmee mijn kind dit diploma heeft behaald	❑	❑	❑	❑	❑

19. Kunt u in het onderstaande schema aangeven op welke dag(en) en van hoe laat tot hoe laat uw kind zwemles had? *Denk hierbij terug aan de lessen van de afgelopen weken.*

		Van		Tot	
❑	maandag		Uur		Uur
❑	dinsdag		Uur		Uur
❑	woensdag		Uur		Uur
❑	donderdag		Uur		Uur
❑	vrijdag		Uur		Uur
❑	zaterdag		Uur		Uur
❑	zondag		Uur		Uur

20. Hoe tevreden was u over deze dagen en tijden?

helemaal niet tevreden	niet tevreden	neutraal	tevreden	helemaal tevreden
❑	❑	❑	❑	❑

21. Wanneer u zelf had kunnen kiezen, op welke dagen en tijden had uw kind dan idealiter zwemles gehad?

		Van		Tot	
❑	maandag		Uur		Uur
❑	dinsdag		Uur		Uur
❑	woensdag		Uur		Uur
❑	donderdag		Uur		Uur
❑	vrijdag		Uur		Uur
❑	zaterdag		Uur		Uur
❑	zondag		Uur		Uur

22. Weet u of er in uw gemeente zwemlessen worden aangeboden via de buitenschoolse of naschoolse opvang?

    ❑ ja
    ❑ nee

Eindhoven:

Volgt uw kind zwemles via de buitenschoolse of naschoolse opvang?

❑ Ja > ga naar vraag 23
❑ nee > ga naar vraag 24

Waarom heeft u er niet voor gekozen om uw kind zwemles te laten volgen via de buitenschoolse of naschoolse opvang?

Tilburg en Eindhoven:

23. Vindt u het een goed idee als de zwemlessen geïntegreerd worden in de buitenschoolse of naschoolse opvang?

    ❑ ja > ga naar vraag 24
    ❑ nee > ga naar vraag 25

24. Waarom vindt u het een goed idee als de zwemlessen geïntegreerd worden in de buitenschoolse of naschoolse opvang?

25. Waarom vindt u het geen goed idee als de zwemlessen geïntegreerd worden in de buitenschoolse of naschoolse opvang?

26. Als u één tip zou mogen geven voor de verbetering van de zwemlessen, hoe zou die dan luiden?

Einde vragenlijst, hartelijk dank voor het invullen!

Bijlage 4: Respons overzicht oudervragenlijsten

Eindhoven

	aantal enquêtes binnengehaald				*aantal kinderen afgezwommen*			
	A	**B**	**C**	**totaal**	**A**	**B**	**C**	**totaal**
Gemeente Eindhoven particulier	11	15	11	37	35	36	36	107
Gemeente Eindhoven schoolzw.	54	34	8	96	73	46	118	237
Zwemschool Essink	18	8	4	30	15	15	4	34
Zwemvereniging PSV	0	0	8	8	0	0	10	10
Anders	15	13	2	30				0
Totaal	98	70	33	201	123	97	168	388

Totale respons: 52%

Tilburg

	aantal enquêtes binnengehaald				*aantal kinderen afgezwommen*			
	A	**B**	**C**	**totaal**	**A**	**B**	**C**	**totaal**
Gemeente Tilburg totaal	60	44	29	133				503
Gemeente Tilburg Drieburcht	*15*	*20*	*11*	*46*				157
Gemeente Tilburg Stappegoor	*26*	*12*	*13*	*51*				147
Gemeente Tilburg Reeshof	*19*	*12*	*5*	*36*				199
Zwemschool Aquamarijn	73	39	11	123				157
Zwemvereniging TRB RES	18	17	13	48				48
Anders	1	4	5	10				
niet bekend	0	12	8	20				
Totaal	152	116	66	334				708

totale respons: 47%

Bijlage 5: Smileykaart

Schrijf in of rondom de smiley wat je leuk vindt aan zwemles

Ik ben ..... jaar
Ik ben een jongen/meisje*
Ik zwem af voor A/B/C*

*doorstrepen wat niet van toepassing is

Schrijf in of rondom de smiley wat je minder leuk vindt aan zwemles

Bijlage 6: Geïnterviewde zwemlesaanbieders

Naam zwemlesaanbieder
Zwemvereniging TRB-RES, Tilburg
Gemeente Tilburg
Zwemschool Aquamarijn, Tilburg
Nationaal Zwemcentrum de Tongelreep/Gemeente Eindhoven
Zwemvereniging PSV